

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Realizováno za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR
v rámci v projektu *Zkvalitnění a rozšíření možností studia
na TUL pro studenty se SVP* reg. č. CZ.1.07/2.2.00/29.0011

Definice vzhledu

Prezentace XML

- XML popisuje strukturu dat, neřeší vzhled
- definice vzhledu:
  - CSS – jednoduchá varianta
  - XSL – vyvinuto pro XML, možnosti výrazně přesahují oblast prezentace

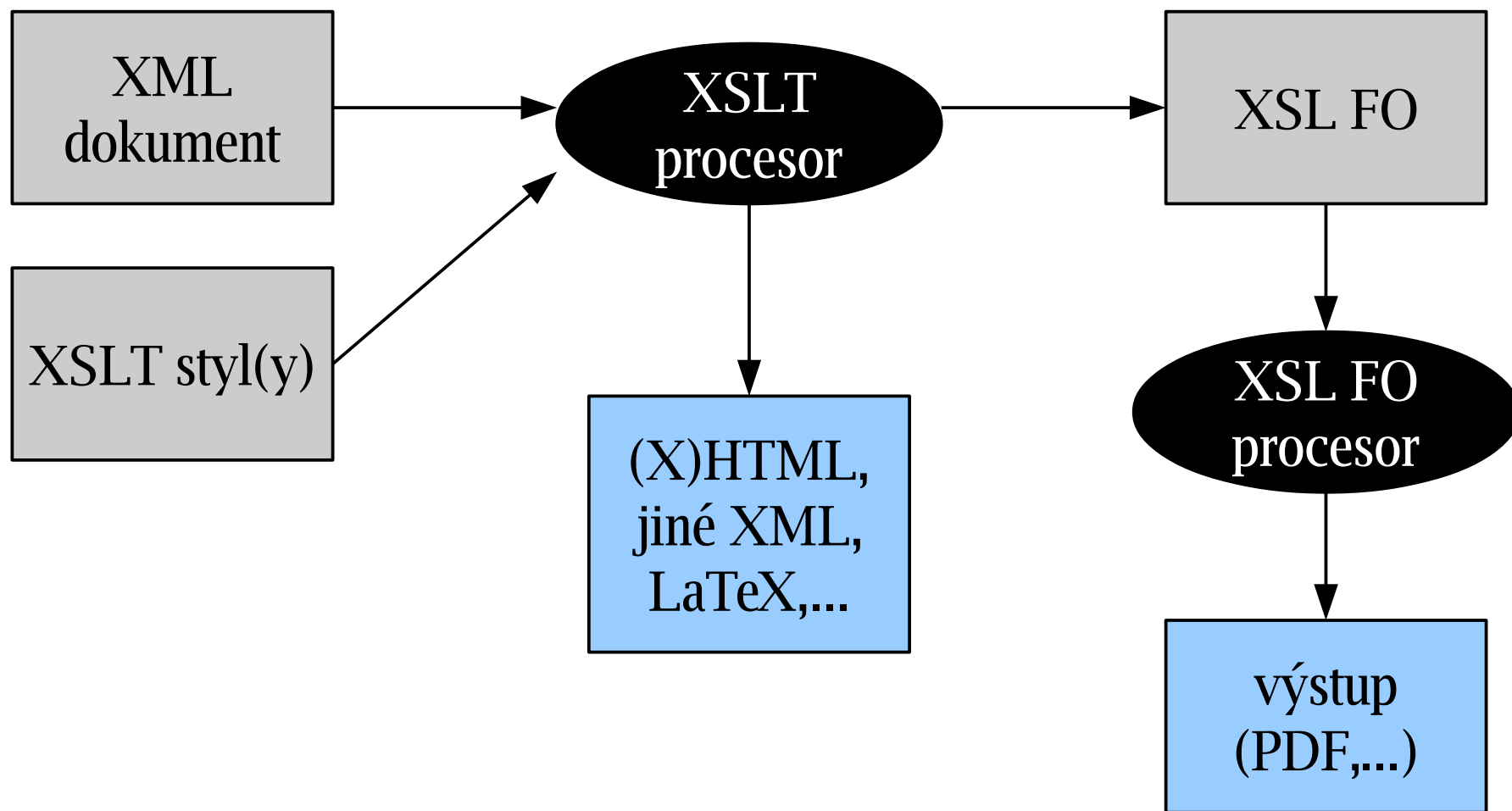
CSS

- Cascading Style Sheets
- vyvinuto pro definici vzhledu HTML stránek
- použitelné i pro XML
- vložení do XML dokumentu – instrukce pro zpracování xml-styleSheet:
`<?xml-stylesheet type="text/css" href="styl.css"?>`
na začátku (za identifikací verze XML)

XSL

- eXtensible Stylesheet Language
- původně určeno pro prezentaci XML dokumentů
- později rozděleno na dvě části:
  - **XSL FO (XSL Formatting Objects)** – jazyk definující formátovanou podobu dokumentu; po zpracování XSL FO procesorem vede k finální podobě
  - **XSLT (XSL Transformations)** – jazyk pro transformaci XML dokumentů, do XML FO, ale i jiných formátů

Formátování XML

XSL FO (1)

- popisuje formátování XML dokumentu, zejména pro stránkovaná média
- jmenný prostor
<http://www.w3.org/1999/XSL/Format>
- dva klíčové prvky:
  - **<fo:layout-master-set>** definuje předlohy stránek
  - **<fo:page-sequence>** určuje obsahovou náplň stránek (s odkazy na předlohy)

XSL FO (2)

- stále poměrně abstraktní:

```
<fo:page-sequence>
```

```
<fo:flow flow-name="xsl-region-body">
```

```
<fo:block font-size="14pt" color="red">
```

Tady bude vlastní text bloku.

```
</fo:block>
```

```
</fo:flow>
```

```
</fo:page-sequence>
```

- malý zájem – WWW Consortium dále nerozvíjí,
nahrazeno CSS3-paged

XSLT

Charakteristika XSLT

- XML jazyk
- slouží k transformaci dokumentu
  - změna struktury a/nebo prvků
  - přeuspořádání, přidávání, výběr informací
- výstupní formáty
  - XML (např. XHTML, XSL FO, ale i XML data pro jinou aplikaci)
  - HTML
  - text

XSLT procesor

- program implementující XSLT
- na základě stylového předpisu (XSLT stylu) transformuje vstupní dokument do výstupního
- interně transformuje stromy – uplatňováním šablon na vstupní strom vytváří výstupní strom

XSLT styl

- sada **šablon** definujících transformací
- společný styl umožňuje jednotnou prezentaci řady dokumentů
- stejný dokument zpracovaný různými styly vede k diametrálně odlišným výsledkům
- příklad: DocBook poskytuje jednotný XML jazyk pro tvorbu dokumentace, XSLT styly (a doprovodné nástroje) z něj generují HTML, PDF,...

Vazba stylu a dokumentu

- teoreticky stejně jako CSS (xml-stylesheet), jen typ je jiný:

`<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="styl.xsl"?>`

- podporují jen některé nástroje
- procesory spouštěné z příkazového řádku někdy vyžadují uvést styl jako parametr

Jmenný prostor a obal stylu

- jmenný prostor XSLT je <http://www.w3.org/1999/XSL/Transform>
- celý styl je obalen prvkem **stylesheet** (nebo **transform** – synonymum)
- **<xsl:stylesheet**
    xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform"
    version="1.0">
    vlastní styl
    </xsl:stylesheet>

Šablony

XSLT šablona

- `<xsl:template match="vzor">`
obsah_šablony
`</xsl:template>`
- **vzor** určuje, na které prvky výchozího dokumentu bude použit
  - vychází z XPath, ale připouští jen omezený rozsah konstrukcí – lze `child::`, `attribute::` a `//`
- **obsah_šablony** definuje, co se vloží do výstupního stromu

Příklad vstupních dat

```
<?xml version="1.0"?>
<cenik>
  <zbozi id="zb001" druh="potravina">
    <nazev>Houska</nazev>
    <cena>1.70</cena>
  </zbozi>
  <zbozi id="zb004" druh="potravina">
    <nazev>Voda</nazev>
    <cena>7.50</cena>
  </zbozi>
</cenik>
```


Jednoduché šablony

- **implicitní šablona**

- provedena pro prvky, jež nevyhovují žádné šabloně
- opíše do výstupu textový obsah prvku
- rekurzivně prochází a transformuje jejich obsah

- **konverze prvku na jiný**

- `<xsl:template match="nazev">`
    `<td><xsl:apply-templates/></td>`
    `</xsl:template>`
- `<xsl:apply-templates/>` způsobí rekurzivní procházení

Jednoduchý styl (1)

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<xsl:stylesheet
  xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform"
  version="1.0">
  <xsl:template match="/">
    <html>
      <head><title>Ceník</title></head>
      <body>
        <h1>Ceník</h1>
        <xsl:apply-templates/>
      </body>
    </html>
  </xsl:template>
```

Jednoduchý styl (2)

```
<xsl:template match="cenik">
  <table><xsl:apply-templates/></table>
</xsl:template>
<xsl:template match="zbozi">
  <tr><xsl:apply-templates/></tr>
</xsl:template>
<xsl:template match="nazev">
  <td><xsl:apply-templates/></td>
</xsl:template>
<xsl:template match="cena">
  <td align="right"><xsl:apply-templates/></td>
</xsl:template>
</xsl:stylesheet>
```


Prvky a atributy

Generování prvků

- **opisováním**

- obsahuje-li šablona prvky z jiného jmenného prostoru (než prostor XSLT), opíše se do výstupního stromu

- **pomocí xsl:element**

- `<xsl:element name="jméno">obsah</xsl:element>`
- zdlouhavější, ale mocnější – jméno prvku je hodnotou atributu a tu lze vytvořit podle obsahu dokumentu

Příklad obou přístupů

```
<xsl:template match="zbozi">  
  <tr><xsl:apply-templates/></tr>  
</xsl:template>
```

dělá totéž co

```
<xsl:template match="zbozi">  
  <xsl:element name="tr">  
    <xsl:apply-templates/>  
  </xsl:element>  
</xsl:template>
```

Využívání hodnot z dokumentu

- **v attributech**
  - *{ výraz }*
  - vyhodnotí výraz a přiřadí výsledek jako hodnotu atributu
- **v těle prvků**
  - *<xsl:value-of select="výraz"/>*
  - vyhodnotí výraz a výsledek vloží na místo svého použití

Příklad xsl:value-of

```
<zbozi id="zb001" druh="potravina">  
  <nazev>Houska</nazev>  
  <cena>1.70</cena>  
</zbozi>
```

```
<xsl:template match="zbozi">
```

```
  <tr>
```

```
    <td><xsl:value-of select="@id"/></td>
```

```
    <xsl:apply-templates/>
```

```
  </tr>
```

```
</xsl:template>
```



```
<tr>
```

```
  <td>zb001</td>
```

```
  <td>Houska</td>
```

```
  <td align="right">1.70</td>
```

```
</tr>
```


Odvození hodnoty atributu

```
<zbozi id="zb001" druh="potravina">  
  <nazev>Houska</nazev>  
  <cena>1.70</cena>  
</zbozi>
```

```
<xsl:template match="zbozi">  
  <xsl:element name="{@druh}">  
    <xsl:apply-templates/>  
  </xsl:element>  
</xsl:template>
```

↓

```
<potravina>
```

...

```
</potravina>
```

Generování atributů

- **opisováním**

- atributy opisovaných prvků lze zapsat přímo (viz align)
- hodnotu lze vytvořit pomocí {}

- **pomocí xsl:attribute**

- `<xsl:attribute name="jméno">hodnota</xsl:attribute>`
- vhodné uvnitř `xsl:element`
- umožňuje vytvořit i jméno atributu

Příklad

```
<xsl:template match="zbozi">  
  <xsl:element name="{ @druh }">  
    <xsl:attribute name="ident">  
      <xsl:value-of select="@id"/>  
    </xsl:attribute>  
    <xsl:apply-templates/>  
  </xsl:element>  
</xsl:template>
```

```
<zbozi id="zb001" druh="potravina">  
  <nazev>Houska</nazev>  
  <cena>1.70</cena>  
</zbozi>
```



```
<potravina ident="zb001">  
  ...  
</potravina>
```

Sady atributů

- lze si připravit sady atributů – skupiny přiřazované více prvkům
  - `<xsl:attribute-set name="jméno">`
definice atributů (prvky xsl:attribute)
`</xsl:attribute-set>`
- lze se pak na ně opakovaně odvolávat atributem `use-attribute-sets`
  - hodnotou je seznam jmen sad oddělovaných mezerami

Příklad sady atributů

```
<xsl:attribute-set name="zboziAttr">
  <xsl:attribute name="ident">
    <xsl:value-of select="@id"/>
  </xsl:attribute>
  <xsl:attribute name="prodejna">Husova</xsl:attribute>
</xsl:attribute-set>

<xsl:template match="zbozi">
  <xsl:element name="{ @druh}" use-attribute-sets="zboziAttr">
    <xsl:apply-templates/>
  </xsl:element>
</xsl:template>
```

Kopírování částí (1)

- vhodné, pokud chcete do výsledku převzít část původního dokumentu
- **xsl:copy**
  - zkopíruje do výstupního stromu aktuální uzel (který vyhověl atributu match šablony)
  - příklad: zkopírovat zboží a zpracovat jeho obsah:

```
<xsl:template match="zbozi">  
  <xsl:copy>  
    <xsl:apply-templates/>  
  </xsl:copy>  
</xsl:template>
```

Kopírování částí (2)

- **xsl:copy-of**

- prázdný prvek
- zkopíruje vše, co vyhoví jeho atributu select
- příklad: kompletní kopie prvku zboží

```
<xsl:template match="zbozi">
```

```
  <xsl:copy>
```

```
    <xsl:copy-of select="@*" />
```

```
    <xsl:copy-of select="*" />
```

```
  </xsl:copy>
```

```
</xsl:template>
```

Komentáře

- **generování**

- `<xsl:comment>` text komentáře `</xsl:comment>`
- text lze i generovat – `xsl:apply-templates` uvnitř

- **čtení**

- `match="comment()"` v podmínce šablony
- např. zkopírování do výstupu
`<xsl:template match="comment()">`
    `<xsl:comment>`
        `<xsl:value-of select="."/>`
    `</xsl:comment>`
`</xsl:template>`

Instrukce pro zpracování

- analogicky komentářům
- **generování**
  - `<xsl:processing-instruction name="cíl">`
obsah instrukce
`</xsl:processing-instruction>`
- **čtení**
  - podmínka `match="processing-instruction()`
  - případně `match="processing-instruction(cíl)"`